

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

นับตั้งแต่มนุษย์เริ่มมีความสงสัยต่อสิ่งต่างๆรอบตัว เช่น ภัยธรรมชาติ โลก ดวงดาว จักรวาล ฯลฯ มนุษย์ก็ได้พยายามหาคำตอบแก่ปัญหาเหล่านี้เรื่อยมา มนุษย์สมัยโบราณมองเอกภพในรูปของกลีภพ (Chaos) คือ ไร้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่แน่นอน มีทรรศนะในแนววิญญานนิยม (Animism) จนกระทั่งทาเลส (Thales ก.ค.ศ. ๖๔๐?-๕๔๕?) นักปรัชญากรีกคนแรกที่ได้ยืนยันความเป็นระเบียบของเอกภพหรือจักรวาล (Cosmos) โดยพยายามหาปฐมธาตุเพื่ออธิบายกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ นับแต่นั้นมา ยุคใหม่แห่งการหาคำตอบเกี่ยวกับจักรวาลจึงเริ่มขึ้น การคลี่คลายของปัญหาและคำตอบเกี่ยวกับจักรวาลก็ได้พัฒนาไปจนเป็นสาขาหนึ่งของวิชาปรัชญาที่เรียกว่า จักรวาลวิทยา (Cosmology) แม้ในปัจจุบันนี้ ปัญหาเกี่ยวกับจักรวาลก็ยังเป็นที่สนใจค้นคว้าเพื่อหาคำตอบที่แจ่มชัดยิ่งขึ้น

ทรรศนะเรื่องนิจวัฏ (Eternal Recurrence) เป็นทรรศนะหนึ่งของคำตอบเรื่องเอกภพและจักรวาล โดยเชื่อว่าเอกภพมีลักษณะวนเวียนซ้ำรอยเดิมอยู่เป็นนิจวัฏวันคร เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ล้วนเป็นเหตุการณ์ที่เคยเกิดมาแล้วในอดีต และจะเกิดขึ้นอีกในอนาคตอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และเหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นเหมือนเดิมทุกประการ นั่นคือ จักรวาลมีลักษณะหมุนเวียนเป็นวงจร (Cyclical cosmos) ทรรศนะเรื่องนิจวัฏนี้ได้รับการสนับสนุนและปฏิเสธจากนักปรัชญาท่านต่างๆ จนแม้ในปัจจุบันก็ยังเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอยู่ทั้งในสาขาปรัชญาและวิทยาศาสตร์

ฟรีดริช นิตซ์เช่ (Friedrich Nietzsche) นักปรัชญาชาวเยอรมัน เป็นผู้ที่ยืนยันในทรรศนะเรื่องนิจวัฏดังกล่าว เขาถึงกับกล่าวว่า ทรรศนะเรื่องนิจวัฏนี้เป็นวิทยาศาสตร์มากที่สุด ในบรรดาสมมุติฐานทั้งหมดที่เป็นไปได้ อย่างไรก็ตาม นิตซ์เช่ก็มีได้ให้ข้อพิจจน์ทรรศนะนี้ในทางวิทยาศาสตร์มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเขาเองก็มิได้มีความมั่นใจ

ใจในข้อพิพาทของเขาเองนัก และเนื่องจากลีลาการเขียนของนิทซ์เซ่ที่เต็มไปด้วยการใช้
 การอุปมาอุปมัยที่ต้องอาศัยการตีความ จึงทำให้มีผู้วิจารณ์ตีความหมายทรรณะ เรื่องนิจวัฏ
 ของนิทซ์เซ่ไปในแนวต่างๆกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าความสำคัญของทรรณะ เรื่องนิจวัฏนี้อยู่
 ที่ความสัมพันธ์ระหว่างทรรณะดังกล่าวกับการวิจารณ์จริยศาสตร์ของนิทซ์เซ่ มากกว่าที่จะ
 มีความหมายในแง่จักรวาลวิทยาเพียงอย่างเดียว

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความเป็นมาของทรรณะ เรื่องนิจวัฏ ทั้งในแง่ยอมรับ
 และปฏิเสธ จนถึงทรรณะ เรื่องนิจวัฏของนิทซ์เซ่ และที่สำคัญคือการค้นคว้าความหมาย
 ที่สำคัญของการที่นิทซ์เซ่ยอมรับทรรณะ เรื่องนิจวัฏ (อันเป็นทรรณะทางจักรวาลวิทยาที่มี
 ความสัมพันธ์กับการวิจารณ์จริยศาสตร์อย่างเป็นระบบของเขา) มากกว่าที่จะเป็นทรรณะ
 ทางจักรวาลวิทยาล้วนๆ เนื่องจากนิทซ์เซ่ปฏิเสธการสร้างปรัชญาอย่างเป็นระบบเหมือน
 นักปรัชญาท่านอื่นๆ ดังนั้น การศึกษาปรัชญาของนิทซ์เซ่จึงต้องอาศัยการตีความ (inter-
 pretation) และวิเคราะห์ว่าปรัชญาหรือแก่นความคิดของนิทซ์เซ่นั้นคืออะไรกันแน่ การ
 ค้นคว้าเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทรรณะ เรื่องนิจวัฏและการวิจารณ์จริยศาสตร์ของเขา
 ย่อมจะช่วยให้มองเห็นระบบปรัชญาของนิทซ์เซ่ได้แจ่มชัดยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารทางปรัชญา ซึ่งแบ่งออกเป็น
 เอกสารปฐมภูมิ อันได้แก่ หนังสือ บทความ และข้อเขียนต่างๆที่พริคิริค นิทซ์เซ่ เป็นผู้เขียน
 ขึ้นในประเด็นเกี่ยวกับทรรณะ เรื่องนิจวัฏ และความเห็นของเขาในการวิจารณ์จริยศาสตร์
 และเอกสารทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับทรรณะ เรื่องนิจวัฏ และข้อเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ปรัช
 ญาของนิทซ์เซ่ที่ผู้อื่นเขียนถึงเขา

เนื้อเรื่องของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทรรณะ เรื่องนิจวัฏและการวิจารณ์
 จริยศาสตร์ของนิทซ์เซ่ แบ่งออกเป็น ๔ บท คือ บทแรกเป็นการศึกษาความเป็นมาของทรรศ
 นะ เรื่องนิจวัฏเท่าที่มีผู้กล่าวถึงในสมัยก่อนหน้าของนิทซ์เซ่ บทที่สองว่าด้วยทรรณะ เรื่องนิจ
 วัฏของนิทซ์เซ่เอง บทที่สามเป็นการศึกษาทรรณะทางจริยศาสตร์ของนิทซ์เซ่ และบทที่สี่

จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองนี้ กับการวิจารณ์ทางจริยศาสตร์ของ นิตส์เซ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

- ก. ประโยชน์ของผู้ทำการวิจัย
 - ๑. จะได้รับความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของนิตส์เซเพิ่มขึ้นอย่างเป็นระบบ
 - ๒. จะได้รับทักษะในการวิเคราะห์และวิจัยงานทางปรัชญา
 - ๓. จะได้เห็นความเป็นมาและการคลี่คลายทางความคิดของนักปรัชญา
- ข. ประโยชน์ของผู้อ่านงานวิจัย
 - ๑. จะได้ทราบความเป็นมาของพรรคทางจักรวาลวิทยาที่ยังเป็น เรื่อง ที่ถกเถียงและสนใจกันอยู่จนปัจจุบัน
 - ๒. จะได้ใช้เป็นหลักการสำหรับตีความตอนที่คลุมเครือในงานนิพนธ์ต่างๆ ของนิตส์เซต่อไป
 - ๓. จะได้ใช้เป็นหลักฐานในการค้นคว้าปรัชญาของนิตส์เซ และเสริม ความเข้าใจแนวความคิดของนิตส์เซที่มีอิทธิพลต่อปรัชญาร่วมสมัย โดยเฉพาะนักปรัชญาแนวอรรถิภาว นิยม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย